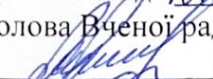

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

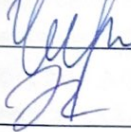

Факультет фінансів та цифрових технологій
Кафедра фінансових ринків та технологій

Затверджено
Вченою радою Факультету
фінансів та цифрових технологій
протокол від 18.01 2022 № 2
Голова Вченої ради факультету
 М.В.Рябокін

Методичні рекомендації
до проведення самостійної та індивідуально-консультативної роботи
з навчальної дисципліни «Інвестиційне кредитування»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Інвестиційне кредитування», затвердженої Науково-методичною радою Університету _____ 20__ протокол №__.

Укладач (і): _____ А.А.Болдова к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків та технологій

Рецензенти: _____ І.І.Чуницька д.е.н., професор кафедри фінансових ринків та технологій
_____ Т.А.Коляда к.е.н., доцент кафедри публічних фінансів

Розглянуто і схвалено кафедрою фінансових ринків та технологій протокол від 25.01 2022 № 4

Завідувач кафедри фінансових ринків та технологій _____ І.І.Чуницька, д.е.н., професор

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Пояснювальна записка.....	6
3. Тематичний план.....	7
4. Перелік тем для самостійного опрацювання курсу.....	8
5. Перелік питань до контрольних заходів.....	20
6. Порядок оцінювання знань.....	21
7. Рекомендована література.....	22

ВСТУП

Методичні рекомендації до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни «Інвестиційне кредитування» складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інвестиційне кредитування та процеси пов'язані із цим у фінансовій сфері

Об'єктом навчальної дисципліни є економічні відносини при інвестиційному кредитуванні

Міжпредметні зв'язки. Передумовами вивчення даного предмету є вивчення таких дисциплін, як «Політекономія», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Інвестування», «Гроші і кредит».

При підготовці до семінарського заняття здобувачі вищої освіти мають самостійно ознайомитись з матеріалом, що було викладено під час лекцій; літературними джерелами (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, періодичні видання тощо), статистичною інформацією, що подається державними органами та експертними організаціями. Під час семінарського заняття здобувачі вищої освіти можуть користуватися цими матеріалами для цитування, наведення статистичної інформації тощо. При опрацюванні семінарського заняття здобувачі вищої освіти можуть сформулювати за темою семінарського заняття виступ, що не відповідає питанням винесеним на семінарське заняття, але підпорядкований темі, про що повідомляють викладача на початку семінарського заняття.

Головна **мета** семінарських занять це сприяння поглибленому засвоєнню здобувачами найбільш складних питань навчального курсу «Інвестиційне кредитування», спонукання здобувачів до колективного творчого обговорення, оволодіння практичними методами аналізу явищ і проблем, активізування до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування навичок самоосвіти. А також передбачається вивчення накопиченого досвіду оцінки і розвитку інвестиційної діяльності, що дозволяє орієнтуватися у сучасному інвестиційному бізнесі.

Проведення семінарських занять дозволяє вирішувати такі дидактичні **цілі**:

1. систематизування особливості кредитних відносин, що виникають у процесі інвестиційного кредитування;
2. визначення сутності і цілей, загальних рис та відмінностей таких різновидів інвестиційного кредитування, як державне, банківське, іпотечне, споживче;
3. оволодіння методами оцінки фінансового стану позичальника;
4. визначення ефективності інвестиційних проектів і проведення оцінки доцільності їх кредитування;
5. оволодіння методами оцінки ризикованості проекту та підходів до управління і мінімізації ризиків;

6. ознайомлення з нормативно-правовою базою реалізації інвестиційного кредитування в Україні.
7. оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю, теоретичну підготовку з практичною.

У результаті вивчення дисципліни «Інвестиційне кредитування» здобувач має отримати глибокі знання з теорії та практики кредитування інвестиційних проектів за умов ринкової економіки та навички самостійного творчого мислення, прийняття оптимальних рішень при кредитуванні банками або іншими кредиторами інвестиційних проектів підприємств в умовах невизначеності.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Традиційно самостійна робота здобувача вищої освіти денної форми навчання є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти визначається методичними рекомендаціями для організації самостійної роботи.

Мета самостійної роботи здобувача вищої освіти сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодшої людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Завданнями самостійної роботи здобувача вищої освіти можуть бути засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація набутих знань, їхнє застосування за вирішення практичних завдань та виконання творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета. Самостійна робота дає можливість працювати без поспіху, не боячись негативної оцінки товаришів чи викладача, а також обирати оптимальний темп роботи та умови її виконання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає опрацювання літературних джерел з метою підготовки до семінарських занять, контрольних робіт та кзамену. Перевірка самостійних робіт може проводитись як в усній так і в письмовій формі. Для виконання самостійної роботи з теми студентам необхідно дослідити запропонований перелік питань та тестових завдань до самостійного вивчення дисципліни.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для денної форми навчання

Модулі, теми	Разом	Лекції	Семінари	ІКР	СРС
Модуль 1= 1,5 кредити (45 години)					
<i>Тема 1.</i> Інвестиційне кредитування, його суть і роль у розширеному відтворенні	7	1	2		5
<i>Тема 2.</i> Банківське кредитування інвестиційних проектів	8	1	1		6
<i>Тема 3.</i> Організація банківського інвестиційного кредитування	8	2	1		6
<i>Тема 4.</i> Банківська експертиза кредитування інвестиційних проектів	10	2	1		6
<i>Тема 5.</i> Іпотечне кредитування	10	2	1		6
Форма модульного контролю - контрольна робота			1		
Всього	45	8	7	1	29
Модуль 2 = 1,5 кредити (45 години)					
<i>Тема 6.</i> Державне інвестиційне кредитування	7	1	1		5
<i>Тема 7.</i> Фінансовий лізинг	8	1	1		6
<i>Тема 8.</i> Споживче інвестиційне кредитування	8	2	1		6
<i>Тема 9.</i> Міжнародний інвестиційний кредит	10	2	1		6
<i>Тема 10.</i> Управління ризиками в інвестиційному кредитуванні	10	2	2		6
Форма модульного контролю - контрольна робота			1		
Всього	45	8	7	1	29
РАЗОМ	90	16	14	2	58

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ КУРСУ

Модуль I.

Теоретико-методичні підходи до формування механізму інвестиційного кредитування

Тема 1. Інвестиційне кредитування, його суть і роль у розширеному відтворенні

Поняття інвестиційного кредиту. Особливості реалізації кредитних відносин в інвестиційній сфері. Переваги кредитного методу фінансування інвестиційних проектів.

Об'єкти інвестиційного кредитування. Форми інвестиційних проектів (нульовий, реконструкції, розширення). Інвестиційний цикл та його фази. Стадії передінвестиційної фази. Стадії інвестиційної фази. Моніторинг інвестиційних проектів. Експлуатаційна фаза. Поняття проектного циклу (формулювання проекту, розробка, експертиза, реалізація проекту, оцінка результатів). Учасники інвестиційного кредитування (кредитори, інвестори, замовники, страхові компанії, гарантійні фонди, інжиніринго-консалтингові фірми, забудовники). Непрямі учасники (державні органи, державні та громадські організації) та їх завдання.

Ключові терміни та поняття: Інвестиційне кредитування. Інвестиційний кредит. Інвестиційний цикл. Інвестор. Об'єкт інвестиційного кредитування. Суб'єкт інвестиційного кредитування.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Роль інвестиційного кредитування у розширеному відтворенні.
2. Переваги кредитного методу фінансування інвестиційних проектів.
3. Розв'язування задач.

Питання для самоконтролю

1. Сутність інвестиційного кредиту.
2. Об'єкти та суб'єкти інвестиційного кредитування.
3. Форми інвестиційного кредиту.
  1. Роль інвестиційного кредитування у розширеному відтворенні.
  2. Переваги кредитного методу фінансування інвестиційних проектів

Рекомендована літературні джерела:

Основна [2; 3; 5; 11; 15; 18].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [24; 28].

Інформаційні ресурси Інтернет [29].

Тема 2. Банківське кредитування інвестиційних проектів Банківський кредит як основна форма інвестиційного

кредитування. Завдання банків при інвестиційному кредитуванні. Загальні принципи кредитування. Класифікація банківських кредитів (за формою, терміном погашення, характером забезпечення, методом надання, ступенем ризику, характером виплати відсотків). Різновиди інвестиційного кредиту. Строкові кредити. Основні види револьверних кредитних ліній. Довгострокові проектні кредити (кредитування без регресу на позичальника, з частковим регресом, з повним регресом, кредитування на консорційних засадах). Андеррайтинг: особливі умови.

Вимоги при виборі об'єктів кредитування. Ціна інвестиційного кредиту; фактори, що її зумовлюють. Нарахування відсотків за інвестиційними позичками. Методи розрахунку відсоткових ставок (нарахування відсотків за методом "вартість плюс", модель цінового лідерства).

Ключові терміни та поняття: Банківське кредитування. Банківський кредит. Андеррайтинг. Ціна інвестиційного кредиту.

Самостійна робота:

1. Ціна банківського інвестиційного кредиту, її розрахунок та фактори
2. Передумови виникнення банківського кредитування

Питання для самоконтролю

1. Принципи банківського інвестиційного кредитування.
2. Види банківського інвестиційного кредитування
3. Вибір об'єктів для банківського інвестиційного кредитування.
4. Розрахунок та фактори, що зумовлюють ціну банківського інвестиційного кредиту

Рекомендована література:

Основна [1; 5; 11; 14; 15; 18].

Допоміжна [21; 23].

Міжнародні видання [24; 25].

Інформаційні ресурси Інтернет [28; 29].

Тема 3. Організація банківського інвестиційного кредитування

Стадії організації кредитного процесу. Критерії, що впливають на вибір механізму інвестиційного кредитування.

Заявка на кредитування інвестиційного проекту. Основні документи, що подаються до установи банку. Додаткові документи, залежно від об'єкта кредитування. Аналіз кредитоспроможності та фінансового стану позичальника. Показники, що оцінюються (прибутки, збитки, рентабельність, дебіторсько-кредиторська заборгованість тощо). Кількісні параметри, що є результатом аналізу (коефіцієнт абсолютної (термінової) ліквідності, коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт платоспроможності, величина оборотного капіталу, оборотність запасів, оборотність дебіторської заборгованості, оборотність кредиторської заборгованості, коефіцієнт фінансової

стабільності тощо). Оцінка кредитоспроможності на основі аналізу грошових потоків та аналізу ділового ризику.

Ключові терміни та поняття: Амортизаційне погашення інвестиційного кредиту. Інвестиційна кредитоспроможність позичальника. Коефіцієнт погашення заборгованості, або внесок на амортизацію грошової одиниці.

Самостійна робота:

1. Розрахунок сум погашення заборгованості за інвестиційними позичками.
2. Визначення строку користування інвестиційною позичкою.
3. Кредитна угода (договір), її призначення, склад та порядок укладання.
4. Контроль (моніторинг) у процесі банківського інвестиційного кредитування.

Питання для самоконтролю

1. Процес організації банківського інвестиційного кредитування.
2. Розгляд банком заявки на інвестиційне кредитування.
3. Вивчення кредитоспроможності та фінансового стану позичальника.
4. Форми забезпечення банківського інвестиційного кредиту.
5. Розрахунок сум погашення заборгованості за інвестиційними позичками.
6. Визначення строку користування інвестиційною позичкою.
7. Кредитна угода (договір), її призначення, склад та порядок укладання.
8. Контроль (моніторинг) у процесі банківського інвестиційного кредитування.
9. Розрахунок сум погашення заборгованості за інвестиційними позичками.
10. Визначення строку користування інвестиційною позичкою.
11. Кредитна угода (договір), її призначення, склад та порядок укладання.
12. Контроль (моніторинг) у процесі банківського інвестиційного кредитування.

Рекомендована література:

Основна [2; 4; 5; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 17].

Допоміжна [20; 23].

Міжнародні видання [23; 24].

Інформаційні ресурси Інтернет [29].

Тема 4. Банківська експертиза доцільності та ефективності кредитування інвестиційних проектів

Експертиза документів обґрунтування інвестицій позичальника. Послідовність оцінки інвестиційного проекту. Предмет експертизи. Види експертизи (попередня, технічна, юридична, економічна).

Етапи банківської експертизи інвестиційного проекту (попередній та поглиблений аналіз). Завдання відділу експертизи інвестицій. Мета та критерії оцінки діяльності замовника при попередньому розгляді. Схема попередньої оцінки та прийняття рішення. Завдання поглибленої експертизи інвестиційного проекту. Фінансово-економічна оцінка

інвестиційного проекту як основа експертизи. Методика UNIDO. Принципи оцінки ефективності інвестицій. Утворення інформаційного масиву. Завдання кредитного відділу. Критерії оцінки інвестиційних проектів. Розрахунок показників ефективності реальних інвестиційних проектів (метод чистої теперішньої вартості (NPV), метод середньозваженої вартості капіталу (WACC), індекс рентабельності інвестицій (PI), метод визначення внутрішньої норми дохідності (IRR), визначення періоду окупності).

Ключові терміни та поняття: Аналіз беззбитковості. Аналіз еквівалента певності. Чистий приведений дохід (NPV).

Самостійна робота:

1. Розрахунок показників ефективності реальних інвестиційних проектів.
2. Оцінка інвестиційного проекту в умовах невизначеності.

Питання для самоконтролю

1. Розрахунок показників ефективності реальних інвестиційних проектів.
2. Оцінка інвестиційного проекту в умовах невизначеності.
3. Експертиза банком документів обґрунтування інвестицій позичальника.
4. Експертиза банком інвестиційного проекту.
5. Фінансово-економічна оцінка інвестиційного проекту.
6. Розрахунок показників ефективності реальних інвестиційних проектів.
7. Оцінка інвестиційного проекту в умовах невизначеності.

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 5; 11; 15; 18].

Допоміжна [19; 22; 23].

Міжнародні видання [25].

Інформаційні ресурси Інтернет [30].

Тема 5. Іпотечне кредитування

Характеристика іпотечного інвестиційного кредитування: цільове призначення, сфера застосування, особливість об'єкта. Економічна передумова існування іпотечного кредитування. Ознаки інвестиційного іпотечного кредитування. Особливості кредитування під заставу нерухомості. Іпотечні банки та їх функції.

Принципи оцінки заявок на отримання іпотечного кредиту. Вартість акта нерухомості (обґрунтована ринкова, інвестиційна, внутрішня, ліквідаційна, балансова, відновлена). Принципи оцінки об'єктів нерухомості (принципи вигоди, заміщення, очікування: принцип оцінки залишкової вартості тощо). Методи оцінки об'єктів нерухомості (дохідний підхід, порівняльний, витратний майновий підхід). Метод валової ренти. Метод прямої капіталізації. Метод відшкодування інвестиційного капіталу. Використання фінансового лівериджу та методу інвестиційної групи при іпотечному кредитуванні. Іпотечно-інвестиційний аналіз, як метод оцінки

вартості об'єкта.

Ключові терміни та поняття: Інвестиційна вартість Іпотека. Іпотечна постійна. Капіталізація. Ліквідаційна вартість. Фінансовий левередж (важіль).

Самостійна робота:

1. Використання фінансового левереджу та методу інвестиційної групи при іпотечному кредитуванні.
2. Традиційна техніка іпотечно-інвестиційного аналізу.
3. Особливості оцінки землі при іпотечному кредитуванні.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст іпотеки та її роль у системі іпотечного кредитування.
2. Визначте характерні ознаки інвестиційного іпотечного кредиту.
3. Охарактеризуйте зміст, структуру та основні компоненти механізму іпотечного інвестиційного кредитування.
4. Охарактеризуйте зміст основних підходів в оцінці нерухомості.
5. Визначте особливості оцінки землі при іпотечному кредитуванні.
6. Оцініть перспективи розвитку іпотечного кредиту в Україні.

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 6; 11; 15; 17; 18; 19].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [28].

Інформаційні ресурси Інтернет [25; 26; 28].

Модуль II.

Оцінка ефективності інвестиційного кредитування

Тема 6. Державне інвестиційне кредитування

Зміст і характеристика державного інвестиційного кредитування. Об'єкти державного інвестиційного кредитування. Ресурси, за рахунок яких здійснюється державне кредитування. Нормативно-правова база фінансування за рахунок державних централізованих капітальних вкладень. Порядок формування Переліків будов та об'єктів виробничого призначення у складі державної програми. Розподіл капітальних вкладень у невиробничих галузях. Фінансування витрат на придбання обладнання. Порядок відкриття та оформлення кредитування державних капітальних вкладень. Перелік необхідних документів. Порядок погашення кредиту. Контроль за цільовим використанням і дотриманням термінів.

Державне інвестиційне кредитування фізичних осіб. Суб'єкти кредитування. Умови кредитування. Кредитування будівництва. Порядок обчислення суми кредиту. Диференціація ставок на обслуговування кредиту. Порядок оформлення та видачі кредиту. Порядок погашення кредиту. Умови переходу прав власності на

збудоване (реконструйоване) за рахунок кредиту на житло та господарські приміщення.

Ключові терміни та поняття: Кредитний скоринг. Інвестиційне кредитування фізичних осіб. Податковий інвестиційний кредит.

Самостійна робота:

1. Страхування об'єктів кредитування.
2. Отримання споживчого кредиту (кредитний скоринг).

Питання для самоконтролю

1. Зміст та характеристика державного інвестиційного кредитування.
2. Податкове інвестиційне кредитування.
3. Характеристика інвестиційного кредитування фізичних осіб.
4. Державне інвестиційне кредитування фізичних осіб.
5. Страхування об'єктів кредитування.
6. Отримання споживчого кредиту (кредитний скоринг).

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 5; 6; 11; 15; 17; 18].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [27; 28].

Інформаційні ресурси Інтернет [26; 27; 29].

Тема 7. Фінансовий лізинг

Лізинг як симбіоз кредиту та оренди. Відмінність лізингу від інших форм бізнесу. Ознаки лізингу. Зміст лізингових операцій. Фактори розвитку лізингових операцій. Міжнародний досвід лізингових операцій. Об'єкти лізингу (рухоме, не рухоме майно). Учасники лізингового ринку (прямі – виробник, лізингоотримувач, лізингодавець; непрямі – страхові компанії, інвестиційні фонди та компанії, консалтингові фірми). Критерії класифікації видів лізингу. Види лізингу: за терміном дії оренди (рейтинг, гай ринг, довгостроковий); за типом майна (рухоме, нерухоме); за формою надання оренди (звичайний, зворотній, розподільний, лізинг постачальника); за умовами амортизації майна (фінансовий, оперативний); за суттю експортно-імпортних операцій (експортний, імпортний, транзитний); по відношенню до пільг (з використанням пільг по оподаткуванню, без пільг), за обсягом обслуговування об'єкта (чистий, з повним набором послуг, з частковим набором послуг).

Етапи організації опосередкованого лізингу. Обґрунтування лізингової угоди. Визначення розміру лізингового платежу. Складові структури лізингового платежу. Порядок складання графіку лізингових платежів. Види лізингових платежів (за періодичністю, за способом виплат). Чинники, що впливають на вибір способу платежу. Форми розрахунків між суб'єктами лізингу (грошова, компенсаційна, змішана). Лізингові контракти: призначення,

види, склад. Специфіка обліку лізингового майна. Ризики лізингових операцій.

Регулювання лізингових операцій в Україні, основні тенденції і проблеми.

Ключові терміни та поняття: Лізинг. Лізингодавець. Лізингоотримувач. Оперативний лізинг. Опосередкований лізинг.

Самостійна робота:

1. Державне інвестиційне кредитування фізичних осіб.

Питання для самоконтролю

1. Зміст, об'єкти та види лізингу.
2. Учасники лізингових операцій, їх взаємовідносини та регулювання.
3. Фінансовий лізинг як джерело фінансування інвестиційних проектів: його ознаки та організація.
4. Порядок визначення розміру лізингового платежу. Графік лізингових платежів, його зміст та порядок складання.
5. Лізингові контракти, їх призначення, види і склад.
6. Лізинг в Україні, його стан та перспективи розвитку

Рекомендована література:

Основна [1; 5; 11; 15; 16; 19].

Допоміжна [20; 21].

Міжнародні видання [26].

Інформаційні ресурси Інтернет [29].

Тема 8. Споживче інвестиційне кредитування

Сутність споживчого інвестиційного кредиту. Об'єкти кредитування (будівництво, купівля, реконструкція чи капітальний ремонт). Принципи надання споживчого кредиту. Страхування об'єктів кредитування. Перелік документів, необхідних для оформлення кредитної угоди. Оцінка заявки на отримання споживчого кредиту. Фактори, що визначають його якість (кредитний скоринг). Відсоткові ставки та інші умови споживчих кредитів.

Ключові терміни та поняття: Споживчий кредит. Кредитування на споживання. Кредитний скоринг

Самостійна робота:

1. Порядок визначення розміру лізингового платежу. Графік лізингових платежів, його зміст та порядок складання.
2. Лізингові контракти, їх призначення, види і склад.
3. Лізинг в Україні, його стан та перспективи розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризувати стан та перспективи розвитку споживчого інвестиційного кредитування.

2. Принципи надання споживчого кредиту.
3. Сутність та особливості споживчого інвестиційного кредитування.
4. Визначте порядок оформлення та видачі споживчого інвестиційного кредиту.
5. Назвіть проблеми та основні напрями подальшого розвитку споживчого кредитного інвестування в Україні.

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 6; 11; 15; 17; 18; 19].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [28].

Інформаційні ресурси Інтернет [29].

Тема 9. Міжнародний інвестиційний кредит

Міжнародний інвестиційний кредит і його роль у розвитку економіки України. Джерела залучення Україною іноземних коштів. Види іноземного інвестиційного кредиту. Його позитивна та негативна роль. Форми іноземних кредитів. Порядок залучення іноземних інвестиційних кредитів під гарантії уряду України.

Кредитні лінії для розвитку бізнесу. Структура світового банку. Кредитний аналіз позичальника. Вимоги до фінансового стану і результатів операційної діяльності позичальника. Фонди малих кредитів.

Ефективність залучення іноземних інвестиційних позик. Способи їх використання. Проблема зовнішнього державного боргу та шляхи її подолання.

Ключові терміни та поняття: Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Інвестиційні позики. Іноземний інвестиційний кредит. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (Світовий банк).

Самостійна робота:

1. Інвестиційне кредитування в Україні Європейським банком реконструкції та розвитку.
2. Інвестиційне кредитування в Україні іншими фінансово-кредитними організаціями.
3. Ефективність залучення іноземних інвестиційних позик.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризувати стан та перспективи розвитку міжнародного інвестиційного кредитування.
2. Принципи надання міжнародного кредиту.
3. Назвіть проблеми та основні напрями подальшого розвитку міжнародного кредитного інвестування в Україні.

Рекомендована література:

Основна [1; 5; 11; 14; 15; 18].

Допоміжна [21; 23].
Міжнародні видання [24; 25].

Тема 10. Управління ризиками при інвестиційному кредитуванні

Поняття ризику. Види проектних ризиків (затримка введення проекту в експлуатацію; виробничий ризик, пов'язаний з управлінням; збутові; фінансові; політичні; форс-мажорні ризики). Заходи захисту. Процедура вивчення та оцінки проектних ризиків. Вивчення ризику. Формалізований опис невизначеності проектного інвестування. Розрахунок показників ризику вкладення інвестицій. Оцінка проектів за допомогою методів аналізу ризику інвестицій.

Вивчення кредитних ризиків. Причини, що призводять до їх виникнення. Модель управління кредитними ризиками. Оцінка кредитних ризиків. Оцінка фінансової інформації. Захист від втрат у разі невиконання зобов'язань (забезпечення кредиту; характеристика закладених активів). Аналіз якості кредиту. Система спостереження за кредитами. Стратегія «порятунку кредиту». Управління відсотковими ризиками. Фактори, що їх обумовлюють.

Заходи зниження ризиків (розподіл ризику між учасниками проекту, заставні операції та гарантування, страхування, лімітування, екаунтинг тощо).

Ключові терміни та поняття: Відсотковий ризик. Екаунтингові компанії. Кредитний ризик, або ризик неповернення боргу. Метод дерева рішень.

Самостійна робота:

1. Управління кредитними ризиками при інвестиційному кредитуванні.
2. Управління відсотковими ризиками при інвестиційному кредитуванні.
3. Заходи щодо зниження ризиків при інвестиційному кредитуванні.

Питання для самоконтролю

1. Визначення проектних ризиків.
2. Оцінка проектів за методами аналізу ризику інвестицій.
3. Визначення кредитних ризиків.
4. Управління кредитними ризиками при інвестиційному кредитуванні.
5. Управління відсотковими ризиками при інвестиційному кредитуванні.
6. Заходи щодо зниження ризиків при інвестиційному кредитуванні.

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 6; 11; 15; 17; 18; 19].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [28].

Інформаційні ресурси Інтернет [30].

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ З КУРСУ

1. У чому сутність, мета та економічна природа інвестиційного кредиту?
2. Розкрийте особливості інвестиційного кредиту.
3. Охарактеризуйте об'єкти інвестиційного кредитування.
4. Дайте визначення інвестиційного проекту.
5. В якому вигляді може бути поданий інвестиційний проект?
6. Назвіть основні форми інвестиційного проекту.
7. Дайте визначення інвестиційного циклу, назвіть його основні фази.
8. Дайте визначення проектного циклу, назвіть його основні етапи.
9. Назвіть прямих та непрямих учасників інвестиційного кредитування та визначте їх функції.
10. У чому полягають переваги кредитного методу фінансування інвестиційних проектів?
11. У чому полягає економічна роль інвестиційного кредиту?
12. Розкрийте основні напрями реформування системи інвестиційного кредитування в Україні.
- 13. Визначте економічну природу банківського інвестиційного кредиту.**
- 14. Охарактеризуйте завдання банків при інвестиційному кредитуванні.**
- 15. Проаналізуйте принципи банківського інвестиційного кредитування. У чому їх особливість?**
- 16. Назвіть види банківських інвестиційних кредитів залежно від методів їх надання.**
- 17. У чому сутність строкових кредитів підприємцям?**
- 18. Що таке револьверне кредитування?**
- 19. У чому сутність довгострокових проектних кредитів?**
- 20. Розкрийте зміст банківського консорціумного кредитування.**
- 21. Розкрийте основні характерні ознаки банківського андеррайтингу?**
- 22. Охарактеризуйте модель цінового лідерства.**
23. Визначте роль банківського інвестиційного кредиту в ринковій економіці.
24. Що таке процес банківського інвестиційного кредитування?
25. Охарактеризуйте стадії процесу банківського інвестиційного кредитування.
26. Що таке механізм інвестиційного кредитування?
27. У чому сутність та економічна роль застави при банківському інвестиційному кредитуванні?
28. Яким вимогам має відповідати застава при банківському інвестиційному кредитуванні?
29. Охарактеризуйте порядок надання дозволу на застава державного майна при банківському інвестиційному кредитуванні.
30. Охарактеризуйте основні способи погашення банківських інвестиційних позичок.
31. Що таке моніторинг банківського інвестиційного кредиту?
32. За якими принципами має здійснюватися моніторинг у процесі банківського інвестиційного кредитування?

33. Охарактеризуйте процедуру оцінки інвестиційного проекту банком.
34. Назвіть види експертиз документів обґрунтування інвестицій.
35. Визначте основні завдання відділу банку з експертизи інвестицій.
36. Що таке процедура експертизи інвестиційного проекту?
37. Що включає в себе попередній розгляд та аналіз інвестиційного проекту?
38. Назвіть основні критерії оцінки діяльності замовника при інвестиційному кредитуванні.
39. Що включає в себе поглиблений аналіз інвестиційного проекту?
40. Які складові включає в себе фінансово-економічна оцінка інвестиційного проекту?
41. Охарактеризуйте зміст внутрішньої норми дохідності інвестицій.
42. Охарактеризуйте сутність та особливості державного інвестиційного кредитування.
43. Визначте роль державного інвестиційного кредитування в розвитку національної економіки.
44. Розкрийте зміст державного інвестиційного кредитування.
45. Визначте порядок відкриття та оформлення кредитування державних капітальних вкладень.
46. Охарактеризуйте сутність та особливості податкового інвестиційного кредитування.
47. За яких умов підприємці можуть отримати податковий інвестиційний кредит?
48. Охарактеризуйте стан та перспективи розвитку державного та податкового інвестиційного кредиту.
49. Охарактеризуйте зміст інвестиційного кредитування фізичних осіб.
50. Виділіть та охарактеризуйте суб'єкти та об'єкти інвестиційного кредитування фізичних осіб.
51. За якими факторами визначається якість інвестиційного кредиту для фізичних осіб?
52. Яку специфіку має банківська робота у сфері інвестиційного кредитування фізичних осіб?
53. Розкрийте зміст державного інвестиційного кредитування фізичних осіб.
54. Визначте порядок оформлення та видачі державного інвестиційного кредиту фізичним особам.
55. Назвіть проблеми та основні напрями подальшого розвитку споживчого інвестиційного кредитування в Україні.
56. Охарактеризувати стан та перспективи розвитку споживчого інвестиційного кредитування.
57. Принципи надання споживчого кредиту.
58. Сутність та особливості споживчого інвестиційного кредитування.
59. Визначте порядок оформлення та видачі споживчого інвестиційного кредиту.
60. Назвіть проблеми та основні напрями подальшого розвитку споживчого кредитного інвестування в Україні.
61. Розкрийте зміст іпотеки та її роль у системі іпотечного кредитування.

62. Визначте характерні ознаки інвестиційного іпотечного кредиту.
63. Охарактеризуйте зміст, структуру та основні компоненти механізму іпотечного інвестиційного кредитування.
64. Охарактеризуйте зміст основних підходів в оцінці нерухомості.
65. Визначте особливості оцінки землі при іпотечному кредитуванні.
66. Оцініть перспективи розвитку іпотечного кредиту в Україні
67. Визначте поняття лізингу, його ознаки та організацію.
68. Як враховуються ризики при лізингових операціях?
69. Чим відрізняється лізинг від банківського кредитування?
70. Які існують проблеми розвитку лізингу в Україні?
71. Перелічіть основні переваги та недоліки лізингу як джерела фінансування інвестиційних проектів.
72. Охарактеризуйте об'єкти лізингу.
73. Які існують види та форми лізингу?
74. Яку участь беруть банки в організації лізингу?
75. Чим лізинг є привабливим для комерційних банків?
76. Охарактеризуйте стан лізингового бізнесу в Україні.
77. Окресліть перспективи розвитку лізингових відносин.
78. Що таке іноземний інвестиційний кредит?
79. Охарактеризуйте основні джерела залучення Україною іноземних позикових коштів.
80. Визначте роль іноземного інвестиційного кредиту.
81. Визначте особливості системи залучення зовнішніх кредитів під гарантії Кабінету Міністрів України.
82. Визначте особливості інвестиційного кредитування Міжнародним банком реконструкції та розвитку.
83. Визначте особливості інвестиційного кредитування Європейським банком реконструкції та розвитку.
84. Дайте визначення зовнішнього боргу. Обґрунтуйте напрями його обслуговування.
85. Які способи використовують країни при управлінні зовнішнім боргом?
86. Дайте визначення ризику та рівню ризику.
87. Визначте основні складові методу імітаційного моделювання.
88. Дайте визначення кредитному ризику.
89. Визначте причини виникнення ризиків при інвестиційному кредитуванні.
90. Охарактеризуйте основні складові моделі управління кредитним ризиком.
91. Як визначається рейтинг якості інвестиційного кредиту?
92. Що таке управління «гепом»?
93. Що включає в себе стратегія управління «гепом»?
94. Охарактеризуйте заходи для зниження ризиків при інвестиційному кредитуванні.
95. Як використовується страхування при інвестиційному кредитуванні?

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Обов'язковою складовою процесу навчання у вищому навчальному закладі є оцінювання знань. Вони забезпечують вимірювання та оцінку знань, що були здобувачем вищої освіти у процесі навчання за певний період.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та контрольних заходів, що включає оцінювання виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи здобувачем вищої освіти. Об'єктом оцінки є результати діяльності за певні періоди або за певні завдання (реферати, доповіді, індивідуальні завдання).

Контроль успішності навчання відбувається протягом навчального семестру шляхом контрольних тестувань здобувачів (згідно графіку навчального процесу). Тестування проводяться у письмовому вигляді, а їх результати зберігаються у викладача.

Контрольні заходи по оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з курсу проводяться відповідно до обсягу навчальної дисципліни в межах окремих залікових кредитів.

Неявка здобувачем вищої освіти без поважної причини на поточні контрольні заходи, лекції, практичні та семінарські заняття, індивідуальні заняття, або невиконання ним певного виду навчальної роботи оцінюється нулем балів.

У випадку неявки здобувачем вищої освіти на поточний контрольний захід з поважних причин, підтверджених документально, викладач проводить контрольне опитування здобувачем вищої освіти в письмовій формі під час чергової консультації та фіксує результати у журналі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Болдова А.А., Романова Г.І. Інвестиційна діяльність банків України. //: *Зб. наукових праць Національного університету державної податкової служби України* [Електронне видання] – 2013. – С. 6-13. – №1. Електронний ресурс : режим доступу http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpnudps_2013_1_3.pdf - Заголовок з екрану.
2. Гребенюк Н.О. Розвиток банківського інвестиційного кредитування в умовах України [Електронний ресурс] / Н.О. Гребенюк. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/texts/2009_1/26.3.05.pdf.
3. Грицай Т. Л., Інвестиційне кредитування, його сутність та значення в сучасних умовах господарювання. Науковий журнал. *Теорія інвестицій* http://www.investplan.com.ua/pdf/14_2011/4.pdf.
4. Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В.С. Стельмах (голова) та ін. – К.: Молодь, ІнЮре, 2001. – 680 с.
5. Інвестиційне кредитування : навч. посіб. / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, І.П. Андрушків, І.Є. Бучко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. — К. : Знання, 2013. - 227 с.
6. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навч. посіб. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 376 с.
7. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручник. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 472 с.
8. Пересада А.А, Майорова Т.В. Інвестиційне кредитування. – К.: КНЕУ, 2002. – с. 142.
9. Пересада А.А., Зубленко В.В. Реалізація інвестиційних проектів в Україні // *Фінанси України*. – 2004. - № 3. – С. 106.
10. Пересада А.А., Майорова Т.В. Інвестиційне кредитування: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 271 с.
11. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : *Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III*. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс]: *Закон України від 30.10.1996 р. №448/96-ВР*. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
13. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати [Електронний ресурс] : *Закон України від 19.06.2003 р. №979-IV*. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
14. Про фінансовий лізинг [Електронний ресурс] : *Закон України від 16.12.1997 р. №723/97- ВР* (в новій редакції від 11.12.2003 р. №1381-IV). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 123
15. Савлук М.І., Мороз А.М., Пуховкіна М.Ф. Банківські операції : підручник за ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. – К. : КНЕУ, 2002. — 384 с.
16. Сидоренко В. А. Україна шляхи активізації банківського інвестиційного кредитування реального сектору економіки *Науковий вісник НЛТУ України, 30*

(1), Шляхи активізації банківського інвестиційного кредитування реального сектору економіки. 104-108. Режим доступу: <https://doi.org/10.36930/40300118> – Заголовок з екрану.

Допоміжна

17. Андрос С. В. Банківське кредитування інвестиційних проектів у реаліях фінансового ринку № 14 (2017): *Економічний вісник НТУ «КПІ»* – 2017.
18. Болдова А.А. Діяльність банків на інвестиційному ринку України. Мартеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конфер. «Світ економічної науки. Випуск 5» – Тернопіль, – 2018. – с. 73-76.
19. Болдова А.А. Інвестиційний ринок: соціальний ефект. Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. [*Innovative potential of socio-economic systems: the challenges of the global world*], (м. Ліссабон, Португалія, 30 червня 2016 р.). Lisbon: Baltija Publishing 2016р. – Р. 171-172.
20. Болдова А.А. Прямі іноземні інвестиції: огляд сучасного стану / А.А. Болдова, С.В. Гончар // Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. *Управління економічними процесами: сучасні реалії і виклики*. Мукачево, 2017. – С. 30-31.
21. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
22. Євнух О.Т. Типові ризики іпотечного капіталу та управління ними. *Вісник НБУ*. – 2001. – № 11. – С. 44.
23. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] : *Постанова Правління НБУ від 28.08.2001 р. №368*. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
24. Кредитний ризик комерційного банку : навч. посіб./ В.В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний; За ред. В.В. Вітлінського. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. – 251с.
25. Положення про валютний контроль затв. постановою Правління НБУ від 02.02.2000р. №49 [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
26. Положення про порядок здійснення банками операцій і векселями в національній валюті території України. *Постанова Правління Національного банку України від 16.12.2002 р. №508* [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
27. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : Закон України від 20.09.2001 р. №2740-111. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
28. Редькін О.С, Гришина О.С. Лібералізація інвестиційних процесів в Україні // *Фінанси України*. – 2002. - № 2. – С. 116.

Міжнародні видання:

- 18 Hans B.Thorelli and Stephen C Burnett. «*The Nature of Product Life Cycles for Industrial Goods Businesses*», *Journal of Marketing*, 45 (Fall, 2004).
- 19 Мертенс А.В. Инвестиции: Курс лекцій по современной финансовой теории – переведено «Киевинформагентство», 1997.

20 Фабоцци Ф. Управление инвестициями: Пер. с англ. — М. : ИНФРА-М, 2000. — 932 с. 125

Інформаційні ресурси ІНТЕРНЕТ:

20. Асоціація українських банків [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. -Режим доступу : <http://aub.org.ua>
21. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний вебсайт. -Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт.
22. Все про банки в Україні [Електронний ресурс]: офіційний вебсайт. - Режим доступу : <http://www.v.ukrbanks.info>
23. Державна служба статистики [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
24. Довідник банківських установ [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/dictbanks>
25. Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>
26. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.jibuv.gov.ua>
27. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua>
28. Національний банк України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://bank.gov.ua>
29. Українська Національна Іпотечна Асоціація [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.unia.com.ua>